

(1892 – 1978)

NUH BEY (POLATOĞLU)

Barla Lâhikasında ismi geçen ve kendisine hitaben Bediüzzaman hazretleri tarafından iki mektup yazılan merhum Nuh Polatoğlu, 1892 yılında Van'da dünyaya gelmiştir. Kendisi Eski Said döneminde Bediüzzaman Hazretlerinin Van'daki dostlarından biriydi. Nuh Bey'in, aynı zamanda, Molla Hamid Ekinci ile de sıkı münasebetleri ve dostlukları vardı. Molla Hamid Ekinci ise; 1923-1925 yılları arasında, Van'da bir mağarada ikame-i hayat eden Bediüzzaman Hazretlerinin yakın hizmetinde bulunmuş önemli bir şahsiyettir...

Nuh Polatoğlu, 1925'de önce Burdur'a, sonra da Isparta ve Barla'ya sürgün edilen Bediüzzaman Hazretlerine Hac'tan getirdiği hurma ve Zemzem suyundan gönderir. Tevafuk eseri olarak aynı anda Üstad da kendisine Barla'dan bir takım Külliyyat ile iki ay arayla iki adet mektup yazıp göndermiştir. Üstad'ın gönderdiği kitaplar şimdi 89 yaşındaki Vanlı Cahid Ünsal'da bulunmaktadır. Bediüzzaman'ın Nuh Bey'e yazdığı mektuplar Barla Lâhikasına girdiğinden, 1935 Eskişehir Mahkemesince Nuh Polatoğlu'nun adı tespit edilir ve tutuklanır. Böylece Bediüzzaman Hazretleriyle beraber altı ayını Eskişehir hapishanesinde geçirmiştir...

Nuh Polatoğlu 1978 senesinde 86 yaşında iken Van'da vefat etmiştir. Mezar taşında şöyle yazmaktadır: Hacı Mehmet Oğlu Hacı Nuhî Polatoğlu. Doğum: 1308 Vefatı: 25.4.1978

Nuh Bey'le ilgili hatıralar ile Bediüzzaman'ın bahsi geçen iki mektubunun yazılış hikâyesi, Nuh Bey'i yakından tanıyan Van Nur talebelerinin ilklerinden 1921 doğumlu Cahid Ünsal ve 1925 doğumlu Nuri Güleşer'in katkılarıyla hazırlanmıştır. Bu metin, Nuh Bey'i yakından tanıyan Van Nur talebelerinin ilklerinden 1921 doğumlu Cahid Ünsal ile 1925 doğumlu Nuri Güleşer'in katkılarıyla derlenmiştir. İkisinin de diğer hatıraları bu kitapta vardır. Kendilerine teşekkür ediyorum.

Nuh Polatoğlu Bediüzzaman'a olan muhabbetinden dolayı fotoğrafların montajını yaptırmış

NUH BEY VE BARLA LÂHİKASINDAKİ İKİ MEKTUBUN YAZILIŞ SEBEBİ

Hacı Nuh Bey'in Hac dönüşü, Barla'da bulunan Üstad Bediüzzaman hazretlerine gönderdiği hurma ve Zemzem hediyesi, çok önemli iki mektubun yazılmasının vesilesi olmuştur. Bu mektuplar Barla Lâhikasının 122. ve 254. sayfalarında bulunmaktadır. Mektupların bir ay ara ile yazıldığı anlaşılmaktadır. Vanlı ağabeylerin verdikleri bilgileri de dikkate alarak mektupları dikkatle inceledik... Bu hediye meselesinin özeti şöyle:

BARLA LÂHİKASINDAKİ BİRİNCİ NUH BEY MEKTUBU

Hac dönüşü, Nuh Polatoğlu Bediüzzaman Hazretlerine hurma ve Zemzem gönderiyor. Hz. Üstad hediyesi almıyor, paketini açtırmıyor, Eğridir'de bekletiyor. Yazdığı 1. mektupta bu mesele şöyle geçiyor:

"Aziz, sıddık, vefadar âhiret kardeşlerim Hacı Nuh Bey, Molla Hamid!

"...çok rica ederim ki gücenmeyiniz, hediyesi kabul edemedim. Adem-i kabulün esbabı çoktur. En mühim bir sebep, benim kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve ihlâsı zedelememektir. (...) (Barla L.122)

Tevafuk eseri, Nuh Bey'in Hac hediyelerini Üstad'a gönderdiği aynı tarihte, aynı fiyat değerinde, Hz. Üstad da Barla'dan Van'a bir takım Külliyyat gönderiyor. Hem de Nuh Bey'in hediye gönderdiğini bilmeden, tevafuk eseri olarak gönderiyor... Aynı mektupta bu tevafuk için şöyle diyor Hz. Üstad:

"Sonra yine o Mehmed Efendi'nin hizmetkârı Eğridir'e gidip Mehmed Efendi'nin mektuplarını getirmiş. Yine Nuh Bey'in hediyeye ait, bana olan mektubunu getirdi. Dedim, kat'iyen bu iş tesadüfi değil. Sonra mektubun müstemilâtına dikkat ettim. Tahmin ettim, Van'da Nuh Bey'in bana hazırladığı hediyesi göndermek tarihinde, ben de aynı tarihte (Haşiyeye: Maddeten otuz liralık, manen belki üç yüz liralıktır.) aynı fiatta bir hediye-i azîmeyi Nuh Bey'in namına Van'daki ihvanıma gönderiyordum." (Barla L.122)

Yine aynı mektubun aşağıdaki satırlarında, Hz. Üstad'ın gönderdiği hediye Risale-i Nur olduğu anlaşılıyor. Ehline yetiştirmek ise; kitapları ele geçiren ve neşreden Cahid Ünsal ağabeye işaret ediyor olabilir. Çünkü Nuh Polatoğlu bu kitapları alınca her nasılsa korkuyor ve toprağa gömerek saklıyor. Kitaplar, sonradan Molla Hamid aracılığı ile Cahid Ünsal'ın eline geçiyor. Cahid ağabey kitapları evinde hâlâ muhafaza ediyor ve okuyor, bize gösterdi. (Daha geniş bilgi için bu kitapta bkz. Cahid Ünsal) Üstadın mektubundaki ilgili kısım şöyle:

"Ey Nuh Bey ve Hamid Kardeşlerim! (...) size gönderdiğim risaleleri muhafaza etmek ve sahib çıkmak ve benim yerimde onları himaye etmek binler lira kıymetinde bana karşı büyük bir hediyedir. Çünkü netice-i hayatımı ve vazife-i vataniyemi ve o havalideki kardeşlerimin uhuvvet ve muhabbetlerine karşı borçlarımı eda eden o risalelere ciddî sahib çıkmak, tam muhafaza etmek ve ehline yetiştirmeye vasıta olmak öyle bir hediyedir ki; dünyevî hediyelerin binlerine mukabildir. Hem emin olunuz ki; manevî zararım büyük olmasa idi Nuh Bey'in hatırını kırmayacaktım." (Barla L. 123)

Bu mektubun tamamı, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin en birinci düsturlarından olan, hediye kabul etmeme sırrını, hikmetini ve sebebini izah eder.

BARLA LÂHİKASINDA İKİNCİ NUH BEY MEKTUBU

Hediyeler Barla'ya gittikten sonra, aradan bir ay kadar geçiyor ve Nuh Bey'in mektubu da, Van'dan, Barla'ya, Üstad Hazretlerine ulaşıyor. Mektubu alıp okuyan Üstad, daha evvel karşılığını tevafuken kitap olarak gönderdiği paketi açtırıyor ve hayrette kalıyor... Çünkü beklediği bir şey çıkıyor paketten... Ve Barla Lâhikasındaki konuyla alakalı ikinci mektubu yazıyor Üstad. Mektup, bu sırlı meseleyi izah ediyor. Mektupta Abdülmecid ağabeyin adı da geçiyor. Zira o sırada Abdülmecid ağabey de Van'dadır. Mektubun ilgili kısımları şöyle:

"Aziz, Sıddık, Vefadar, Hakikatlı, Fedakâr Kardeşlerim Nuh Bey, Molla

Abdülmeçid, Molla Hamid!

Hediyenin vürûdundan sonra, bir ay kadar kaza merkezinde bıraktık, almadık. Sonra Nuh'un mektubunu aldıktan sonra getirterek açtık, hayrette kaldık. Tasavvurumuzun bütün bütün fevkinde çıktı. Bu teberrüke karşı istiğna değil, belki bir iltifat-ı Ravza-i Mutahhara olduğundan ona karşı dilencilikle iftihar ediyorum.” (Barla L. 255)

Bediüzzaman, karşılığını gönderdiği hediyenin kabul sırrını, bir “iltifat-ı Nebevî” olarak şöyle açıklıyor. Yine ikinci mektuptan:

“Çok mübarek hediyenizi açtık gördük ki, Van hediyesi değil, belki Medine-i Münevvere ve Ravza-i Şerife'nin mübarek kerametli hediyesidir. Hem fiatı, üstünde yazıldığı gibi yirmibeş lira değil, yirmibeş bin liradan fazla manen kıymetlidir. O mübarek hediyeği Medine-i Münevvere namına, bu havalideki Kur'an-ı Hakîm'in hizmetinde hâlis hizmetkârlarına ve benim arkadaşlarıma tevzi' etmek için -alere's-i vel'ayn- kabul ettik. Fakat bu manevî hediyenin ehemmiyetli bir sırrı bulunduğu bana ihtar edildi. Yani Cenab-ı Hakk'a yüz bin şükür ediyorum ki, Kur'ana ve Zât-ı Risalet'e hizmetimizin bir alâmet-i makbuliyeti nev'inden olarak, bir iltifat-ı Nebevîyi hissettim.” (254)

Hz. Üstad, “bu Nuh muh işi değil” diyerek, bu hediyeleşmenin tesadüfi olmadığını tevafuk eseri olduğunu şöyle izah ediyor:

“(…) Fesühhanallah dedim, bu hediye içinde sırlar var. Tedkike başladım. Baktım ki, gönderdiğim risaleler kaç parçadır; her bir parçaya mukabil bir nevi hediye var. Yirmibir parça, hem risalelerden hem teberrükten saydım. Bu çeşit teberrükü, şimdiye kadar işitmemiştim. Hiçbir hacı böyle bir zamanda, böyle merak edip, her nev'den bir kısım alsın. Hem benim hesabıma Medine-i Münevvere'nin mübarek eşyasını bana ayırıp göndersin. Bu demek Nuh muh işi değil. Ravza-i Mutahhara sahibinin bu teberrük içinde bir iltifatı vardır.” (Barla L. 256)

Bediüzzaman Hazretleri bu sırlı hediyeleşmenin hurma ve Zemzem sayısı ve cinsine göre izahına şöyle devam ediyor:

“Öyle ise sair nev'lerin dahi, risalelerin nev'lerine işaret eder diye, dikkat ettim ki; yedi nev' hurma gönderilmiş. Bir parçası büyükçe, otuzüç tane kadar. Fesühhanallah dedim, yedi nev'i göndermekte ne mana var. Birden kalbime geldi ki: Sonra o mübarek mâ-i zemzem, büyükçe bir şişe ve parlak nuranî bir surette içinden çıkması. Dedik ki: Madem o levha-yı mübarek Mu'cizat-ı Ahmediye'ye, o yedi nev' hurma marifetullaha ve resail-i tevhide işaret var. Elbette bu mâ-i zemzem dahi, âb-ı hayatın mâ-i zemzemesini kâinata dağıtan Kur'an-ı Mübin'in menba'ı ve birinci mahall-i nüzulü bi'r-i zemzeme civarı olduğundan Yirmibeşinci Söz olan İ'caz-ı Kur'an'a işaret vardır. Ve alâmet-i makbuliyet olarak telakki ediyoruz.” (Barla L. 257)